

3

Lintzirin: Eragin Linguistikoaren Ebaluazioan oinarritutako Euskara Sustapen Ekintza Plana (ESEP)

HAUSNARTU Euskal Soziolinguistika Sarien XI. Edizioko
HIRUGARREN SARIA (2018)

Irati Lizeaga Elizalde

Badihardugu euskara elkarteko teknikaria da
lizeagairati@gmail.com

Sarrera-data: 2018-10-05 / Onartze-data: 2018-11-05

Laburpena. Lintzirin merkataritza gunea Oiartzun eta Irun tartean dagoen industria gunea batean kokatzen da. Gune honi Lintzirin deritzo, garai batean bertan kokatzen zen Lintzirin izeneko hotela zela eta. Lan honetan, merkataritza gunea honetan kokatzen diren lau saltoki garrantzitsu aztertu dira: Leroy Merlin, Carrefour, Mercadona eta Brico Depot. Zehatzago, gunea osotik jende gehien erakartzen duten gunek dira hauek (Azkue, 2016), eta hauetako bisitariak nongoak diren, hauen hizkuntza hautuak zein diren aztertuz, Lintzirinek Oiartzungo egoera soziolinguistikoan duen eragina neurtu da, eta ondoren, jasotako datuetan oinarriturik, Euskara Sustapen Ekintza Plan bat (ESEP) garatu da. • **Hitz gakoak:** *eragin linguistikoa, hizkuntza osasuna, hizkuntza ekologia, garapen jasangarria, arnagunea.*

Abstract. The Lintzirin shopping centre is located in an industrial area situated between the towns of Oiartzun and Irun. It is called Lintzirin after the old Lintzirin Hotel that once stood on the site. This paper analyses four major stores located in the shopping centre: Leroy Merlin, Carrefour, Mercadona and Brico Depot, which are the ones which attract the highest number of visitors (Azkue, 2016). By analysing the provenance of visitors to these shops and their language choices, the sociolinguistic situation of the Lintzirin Shopping Centre was measured and, based on the results, an Action Plan for Basque Language Promotion (APBLP) was developed. • **Key words:** *linguistic influence, language health, language ecology, sustainable development, breathing space.*

SARRERA

I Helburu nagusia eragin linguistikoa neurtu eta gune jakin horri egokitutako ESEP bat egitea da. Baita etorkizunean Lintzирinen kokatuko diren saltokien tramiteetan euskarak duen presentzia indartzea ere. Uste da, behin inguruko egoera soziolinguistikoa aztertuta, errazagoa izango dela bertan neurriak hartu eta aplikatzea, euskarri enpirikoa oinarritzat izanda. Honek, bide batez, Oiartzungo Udaleko Euskara Zerbitzuaren eta enpresen arteko harremana eta tramitazioa erraztea ere xede du.

Guztira, Oiartzungo Udaleko euskara eta hirigintza teknikariak, Oiartzungo Udaleko euskara zinegotzia eta UEMAko teknikariaz osatutako lan talde bat bildu zen Eragin Linguistikoaren Ebaluazioa garatzeko, eta guztira gunera bertaratutako 400 bisitariri galdetu zitzaaien jatorria, eta euskararen erabilera jasotzeko 400 elkarrizketa bildu. Izan ere, ELE tresna etorkizuneko proiektuetara bideraturik dago, eta aztertu den merkataritza gunea eraikirik dagoenez, datu enpirikoak jasotzea ahalbidetzen zuen, lanari objektibotasuna eta zuzentasuna emateko erabili zirenak, baita ondorengo ekintza plan zehatza garatzeko ere.

Jatorriaren aldetik, bisitari kopuru handiena Donostia, Errearteria eta Irundik datorrela jaso da, bai astean zehar eta baita asteburutan ere. Euskaldun kopurua, berriz, %36aren bueltan dago.

Daturik larrienak euskararen erabilerari dagozkionak izan dira, eta batez ere, alderdi honi begiratu zaio Ekintza Plana garatzean. Asteburutan eta astean zehar euskararen erabilera nahiko pareko dago, gaztelania gailentzen da bietan, eta, kasu batzuetan, euskararen eta beste hizkuntzen erabilera antzekoa da. Bi kasuetan 2-14 urte bitartekoak izan dira euskara gehien egin dutenak. Egoera hau, datui dagokion atalean azaldu bezala, herriko egoerarekin alderatuz, kontrakoa da guztiz, izan ere, Oiartzungo herrian euskararen gaitasuna %71,7 da, eta ondorioz, UEMAko kide dugu.

Orotara, ELE galdetegia betetzean, Lintzирin merkataritza gunean kokatzen diren lau saltoki nagusiek euskararen eragina dutela ziurtatu da, 114ko puntuazioa duena, moderatua. Zifra nagusiak eragin moderatura bagaramatza ere, eraginik larriena euskararen erabileran (48 puntu) eta ezagutzen (32 puntu) eman da.

Hau guzti hau kontuan hartuz, Lintzирingo egoera laburbiltzen duen AMIA matrizea egin da, eta bertako Arrisku eta ahulguneak konpon-

**Daturik
larrienak
euskararen
erabilerari
dagozkionak izan
dira, eta batez
ere, alderdi honi
begiratu zaio
Ekintza Plana
garatzean.
Asteburutan eta
asteazken
euskararen
erabilera nahiko
pareko dago,
gaztelania
gailentzen da
bietan, eta, kasu
batzuetan,
euskararen eta
beste hizkuntzen
erabilera
antzekoa da.**

**Eskuarte-
an dugun lan
honetako helburu
nagusia, eragin
linguistikoan
oinarriturik,
Euskara
Sustapen Ekintza
Plan bat garatzea
da. Lintzirin
deituriko
merkataritza
guneak
Oiartzungo
euskaran
eraginik bazuen
ala ez jakiteko
ELE bat egin eta
euskararen
egoeran eragiteko
ekintzak,
neurriak eta
jarduerak
proposatzea.**

tzeko helburuz, Euskararen Aholku Batzordeak 2012.urtean diseinatu-
riko Euskara Sustapen Ekintza Planeko helburu, neurri, jarduera eta
ekintzak aukeratu dira: administrazioa, gune geografiko euskaldune-
nak, arlo sozio-ekonomikoa, aisia eta kirola, publizitatea, hedabideak,
sentsibilizazioa eta motibazioa eta barruko proiektzioa.

1. HELBURUAK

I
Eskuarte-
an dugun lan honetako helburu nagusia, eragin linguistikoan
oinarriturik, Euskara Sustapen Ekintza Plan bat garatzea da. Lintzirin
deituriko merkataritza guneak Oiartzungo euskararen eraginik bazuen ala
ez jakiteko ELE bat egin eta euskararen egoeran eragiteko ekintzak, neu-
rriak eta jarduerak proposatzea. Esan bezala, helburu nagusia betetzeko,
ELE galdetegia bete da, neurri zuzentzaileak proposatu dira, eta gainera,
ekintza planarekin biribildu da euskararen normalizaziorako xede hau.

Garai batean Lintzirin deituriko hotela kokatzen zen guneaz ari
gara,Oiartzun eta Irunen artean dagoena. Poliki-poliki handituz joan
da bertako jarduera ekonomikoa, eta haren eskutik, biztanleen joan-
etorria. Geroz eta gehiago dira bertako enpresak, dendak, jatetxeak...
eta hauetako asko jende masa handia mugitzeko gauza dira: Carrefour,
Mercadona, Maxi China, Leroy Merlin, Burger King, WOK...

Lanaren xede nagusia ez bada ere,merkataritza gune honen jasangarri-
tasuna neurtu nahi izan da. Jarduera ekonomikoek karga handia duten
gune hau euskararentzat jasangarria den ala ez jakitea, zein bezero mota
erakartzen duen, bezero hauek zein hizkuntza hautu egiten duten, hiz-
kuntza eskakizunik baden, langileek euskaraz badakiten... aztertzea.

Azkenik, ELE tresna berria dugunez, eta etorkizuneko euskara tekni-
kariak Ekintza Planetan trebatu nahi direnez, etorriko diren ELE eta
ESEPei bidea irekitzea ere izan da asmoa, tresna hauek ahalik eta egon-
korren eta baliagarrien izan daitezen, behar izanez gero, lan honetan
egindakoa hobetuz eta zuzenduz.

2. METODOLOGIA

I
Helburuen atalean azaldutako xedeen parte da ELE bat egitea. Horre-
tarako, UEMako teknikariaz eta Oiartzungo udaletxeko euskara eta hi-
rigintza teknikariez osatutako lantaldea bildu zen. Landu ziren gaien
inguruko ikuspegi anitza jasotzeko helburuz sortu zen disziplina ani-
tzeko lantalde hau, ELE egiteko garaian izan zitezkeen ikuspegi guztiak
barne hartzeko.

Datu bilketari dagokionez, bi inkesta egin dira, batetik, bisitarien jatorria jasotzeko, eta bestetik, hizkuntza erabilera jasotzeko diseinatutakoak. Hauen datuak lau merkataritzagune handitan jaso dira: Carrefour, Leroy Merlin, Mercadona eta Brico Depot.

Honetarako, astean zehar eta asteburuetan Lintzirin merkataritza gunera hurbildu eta datuak jaso dira ondorengo egunetan: Apirilaren 24an eta 29an, Maiatzaren 3an, 8an, 9an, 10ean eta 27an. Jasotako datuen koherentzia lortzeko, beti ordu berean jaso dira hauek: arratsaldeko 18.00-20.00 bitartean.

Guztira 400 bisitarien jatorria eta 400 elkarrizketen hizkuntza erabilera neurtu dira, astean zeharrekoak eta asteburutakoak (eranskinetan datu bilketarako erabilitako taulak). Jatorriaren kasuan, ez da bisitariaren sexua kontuan hartu, eta zuzeneko galdeketa bidez jaso dira.

Hizkuntza erabileraren datuak jasotzeko, ordea, behaketa bidez egin dira, hiztunekin inongo harremanik izan gabe, soilik entzunda (ikus. eranskinetan hizkuntza erabilera jasotzeko taulak). Kasu honetan, urteetako esperientziaren jabe den Soziolinguistika Klusterrerrak Inkesta Soziolinguistikoetan erabilitako materiala izan da oinarri (Soziolinguistika Klusterra, 2012).

Lintzirin dagoeneko eraikita dagoen gun bat denez, eta eragin dezakeen hizkuntza inpaktua neurtu nahi denez, berebiziko arreta eman zaie bisitarien jatorriari eta hizkuntzen erabilerari, Oiartzungo datu soziolinguistikoetan zuzenean eragiten baitute hauek. Erabileraren kasuan, jatorriaren araberrako hizkuntza gaitasuna edukiko duten bisitariak direla ulertu da, eta neurri zuzentzaileak eta bereziki euskararen ezagutzari eta erabilerari begira planteatu dira.

Behin ELE eginda, emaitzak hartu (batez ere erabileraren eta gaitasunaren emaitzak) eta egoeraren diagnostia egin da AMIA matrizea erabiliz. Bertan egoeraren ahulguneak, indarguneak, aukerak eta arriskuak bilduz. Ondoren, ESEPen parte den kudeaketa plan txiki bat egin da, ahulguneak eta arriskuak konpontzeari begira. Bertan, zuzendu nahi diren helburu, neurri, jardura eta ekintzak aukeratu eta landu dira.

**Guztira 400
bisitariaren
jatorria eta 400
elkarrizketen
hizkuntza
erabilera neurtu
dira, astean
zeharrekoak eta
asteburutakoak.
Hizkuntza
erabileraren
datuak jasotzek
behaketa bidez
egin dira,
hiztunekin
inongo
harremanik izan
gabe, soilik
entzunda**

**Historian zehar,
baserri eta
artzain
bizimoduari
atxikitako herria
da hau; azken
aldian berriz,
industria eta
merkataritzak
hartu dute indar
handien.**

3. OIARTZUNGO DATUAK

3.1 Kokapena

Irun, Lesaka, Goizueta, Orereta eta Lezorekin muga egiten duen herria da Oiartzun, Gipuzkoa eta Nafarroa arteko ingurune malkartsu batean kokaturik dagoena. Historikoki Nafarroako lurraldeari atxikita egon den arren, lehen lurralde historiko honetako herriei zituena sokarriak eten eta Donostialdeko eskualdearen luzapen bilakatuz joan da, Gipuzkoako bailara den Oarsoaldearen barnean kokatzen baita administratiboki gaur

egun. Muga hauek direla eta, Nafarroa eta, neurri txikiagoan bada ere, Iparraldeko eraginak jaso ditu herri honetako hizkerak, honi izaera bereziko aberastasun bat emanez. Honen ondorio da dialektalki, L. L. Bonapartek 1863. urtean iparraldeko goi-nafarreran sailkatu izana Oiartzungo euskara. Koldo Zuazoren euskalkien maparen arabera (2014), ordea, erdialdeko euskalkiaren eta nafarreraren tarteko hizkera da bertakoa.

Historian zehar, baserri eta artzain bizimoduari atxikitako herria da hau; azken aldian berriz, industria eta merkataritzak hartu dute indar handien. 10.211 biztanledun herria Elizalde, Ergoien, Karrika, Arragua, Iturriotz, Altzibar, Gurutze eta Ugaldetxo deituriko zortzi auzotan banatuta dago. Bailarako beste herrietan gertatzen ez den bezala, biztanleriaren %71,7 euskalduna da Oiartzunen. Horregatik, Udalerri Euskaldunen Mankomunitatearen (UEMA) barruan dago. Euskararen erabilera ere altuagoa da bailarako gainontzeko beste herriena baino: %58,8 (Soziolinguistika Klusterra, 2017). Hau guztia dela eta, beraz, arnagunea dugu Oiartzun. Zenbait dira herrian euskara bultzatzeko taldeak, *Ttur ttur euskaltzaleon bilgunea* osatzen dutenak: *Euskeran itotiyak*, *Euskal Herrian Euskaraz* (EHE), *Oiartzun Irratia* eta *Intxixu AEK euskaltegia*, euskararen eta bertako hizkeraren alde lan handia egiten dutenak.

3.2 Datu soziolinguistikoak

Oiartzungo egoera soziolinguistikoa aztertzeko, Soziolinguistika Klusterrak egindako hiru txosten erabili dira: 1986-2011 urte bitartekoa, 2011.

urtekoa eta azkena, 2016koa. Hiru txosten hauek herriko egoera soziolinguistikoaren garapena zein izan den jakiteko erabili dira (Soziolinguistika Klusterra, 2012, 2014, 2017).

A Hezkuntza ereduak

Garrantzitsua da hezkuntzaren inguruko datuen gainean aritzea, harreman zuzena baitute euskara bereganatzearekin. Faktore demografikoaren eraginarekin batera, hezkuntzak ere eragina izango zuen ziur aski 1986-2011 bitartean euskarak izandako bi mila hiztuneko gorakadarekin.

Oiartzungo hezkuntza ereduak dagokienez, gaur egun, D ereduak da nagusi. 1986. urtean biztanleria osoaren %70 zen D eredura zihoana, eta 2011. urtean %86. Urtez urte kopurua handituz joan da, beraz, pentsa dezakegu gaur egun kopurua altuxeagoa dela (Soziolinguistika Klusterra, 2012, 2014, 2017).

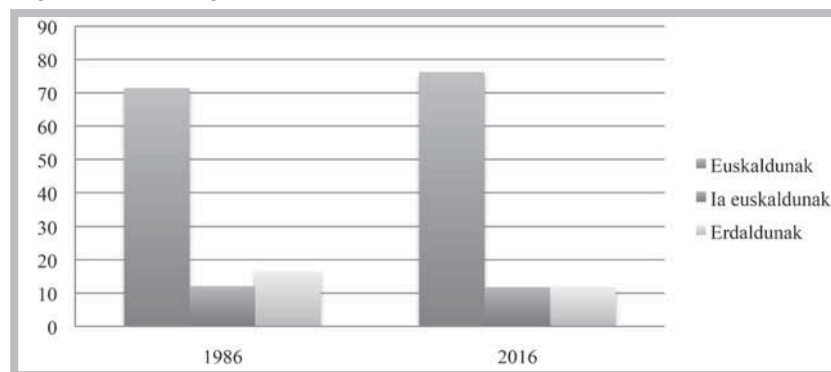
D ereduaz gaindi, ordea, A eta B ereduak ere izan dira herrian. Lehena 1986. urtetik aurrera desagertu egin zen, biztanleriaren %12 izatetik %0 izatera igaroaz.

B ereduaren kasuan, berriz, 1986-2006 urte bitartean goranzko joera izan zuen (%18-%21), baina beti D ereduaren azpitik. 2011. urterako, %14ra jaitsi zen kopurua.

B Hizkuntza gaitasuna

Guztira, Oiartzunen %76,25 zen euskaldun kopurua 2016. urtean Ia euskaldunak zirenak, ordea, %11,8 zen, eta erdaldun kopurua %11,95. Euskaldun kopurua, beraz, nagusi zen erdararen aurrean, eskualdean ez bezala (Eusko Jaurlaritzak, 2016).

1. grafikoa: euskara gaitasuna.

Iturria: EUSTAT

**Guztira,
Oiartzunen
%76,25 zen
euskaldun
kopurua 2016.
urtean Ia
euskaldunak
zirenak, ordea,
%11,8 zen, eta
erdaldun
kopurua %11,95.
Euskaldun
kopurua, beraz,
nagusi zen
erdararen
aurrean,
eskualdean ez
bezala.**

**64 urtetik
gorakoen artean
emaitzak nahiko
onak badira ere,
beheranzko joera
da nagusi. Ama
hizkuntza
euskara du %72k.
Bestalde, 25
urtetan,
euskaldun
kopurua %86
izatetik %73
izatera pasa
baita.**

a) Adin taldeka

Lau adin talde bereizi dira inkesta soziolinguistikoetan: 2-14, 15-34, 34-64 bitartekoak eta 64 urtetik gorakoak (Soziolinguistika Klusterra, 2012, 2014, 2017).

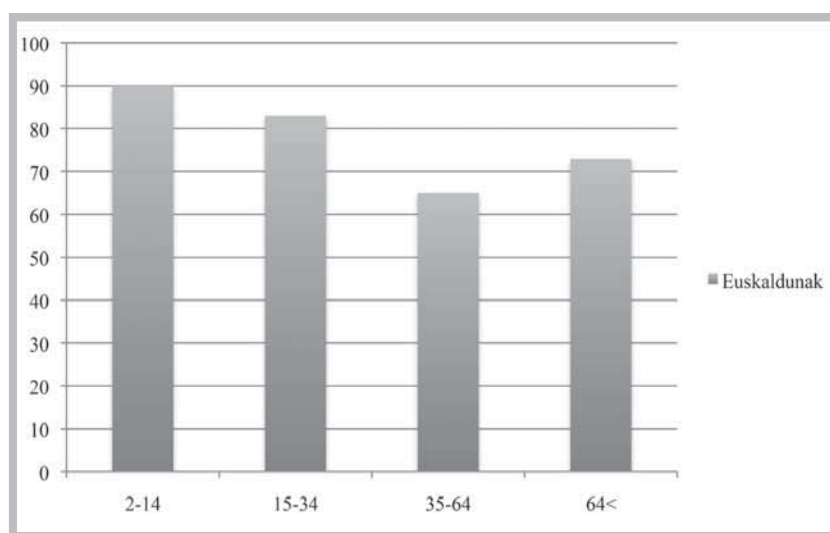
Lehenengo adin tartearen kasuan (biztanleria osoaren %15), %90 zen euskaldun kopurua 2011. urtean, 1986an baino %11 gehiago, urteen buruan, beraz, goranzko joera nabari da. Hauen artean %59 da euskara lehen hizkuntza duen biztanle kopurua.

Biztanleria osoaren %23 osatzen du bigarren adin tartea. Bertan ez ditugu lehenengoan bezain emaitza onak, baina itxaropentsuak dira, izan ere, euskaldun kopurua %73 izatetik, %83 izatera pasa zen 1986-2011 bitartean (%10 gehiago).

34-64 urte bitarteko helduen kasuan gauzak pixka bat iluntzen dira. Izan ere, beheranzko joera dagoela dirudi 1986-2011 bitartean behintzat, euskaldun kopurua %73 izatetik %65 izatera jaitsi baitzen. Lehenengo hizkuntza euskara, ordea, %57k dauka. Garrantzitsuak dira datu hauek Oiartzungo euskararen etorkizunerako, adin tarte hau baita tamainaz handiena, biztanleria osoaren %47.

Azkenik, 64 urtetik gorakoen artean emaitzak nahiko onak badira ere, beheranzko joera da nagusi. Ama hizkuntza euskara du %72k. Bestalde, 25 urtetan, euskaldun kopurua %86 izatetik %73 izatera pasa baita.

2. grafikoa: hizkuntza gaitasuna adinka.

Iturria: EUSTAT

C Kale-erabilera adin taldeka

Oiartzungo euskararen kale-erabileraren datuak 2001-2016 urte bitartekoak dira. Orotara, urte hauen bitartean, %62 izatetik %58,8 izatera jaitsi da, baina, esan beharra dago, 2011-2016 bitartean %5,9 igo dela. Bestetik, gaztelaniaren erabilera ere igo egin da, %37tik %40,2ra. Ondorengo lerroetan ikusiko dugun bezalaxe, hizkuntza erabilerak solaskidearen arabera aldatu egiten dira, eta komenigarria da hauen izaera zein den jakitea, batez ere Oiartzungo euskararen etorkizuneko erabilerari begira:

a) Haurrak (euren artean): 2-14 urte

Adin tarte guztietan gertatzen den bezalaxe, gaitasuna eta erabilera ez dira berdinak, kasu gehienetan erabilera gaitasunaren azpitik dagoelarik. Haurren kasuan, gaitasuna %90ekoa bada ere, erabilera %75,3 da, beti ere, haurren artean ari direnean (Soziolinguistika Klusterra, 2016).

Kopuru hau berau 2001ean %84,3koa zen, eta 2011. urtean %68,7koa.

b) Gazteak: 15-34 urte

Oiartzunen haurrak eta gazteak dira euskara gehien erabiltzen dutenak, arnasgunearen izaeraren aldeko datua dugu hau beraz.

Datu zehatzei helduz, gazteen euskara gaitasuna %93,3 bada ere, erabilera %76,4 da, haurrena baina apur bat altuxeagoa.

Urteetan zehar goranzko joera izan duela dirudi, 2001. urtean %61,2 baitzen euskararen erabilera adin tarte honetan. 2011an %75,1 izatera heldu zen, eta, aipatu bezala, 2016. urtera heltzerako %76,4.

c) Helduak: 35-64 urte

Helduen hizkuntza hautua, aurrerago ikusiko dugun bezala, aldatu egiten da hiztun taldearen arabera. Kasu honetan, helduen euskara gaitasuna %67,6 bada ere, euskararen erabilera jaitsi eta gero igo egin da urteetan zehar, hori bai, kopuru txikian. 2001ean %51 zen, 2011n %43,3, eta 2016an %49,2. Azken datu hau helduek zuten euskara gaitasunarekin alderatuz gero, dezente baxuagoa dela ikusiko dugu, gaitasuna %67,6 baita.

Umez eta helduz osaturik dauden taldeetan, ordea, gauzak bestelakoak dira. Izan ere, talde misto hauetan, helduek euren artean hitz egiteko ere euskara gehiago erabiltzen dute haurrak ez daudenean baino: %69,7 (2001. urtean %55,6, eta 2011. Urtean %50,5).

Oiartzungo euskararen kale-erabileraren datuak 2001-2016 urte bitartekoak dira. Orotara, urte hauen bitartean, %62 izatetik %58,8 izatera jaitsi da, baina, esan beharra dago, 2011-2016 bitartean %5,9 igo dela. Bestetik, gaztelaniaren erabilera ere igo egin da, %37tik %40,2ra.

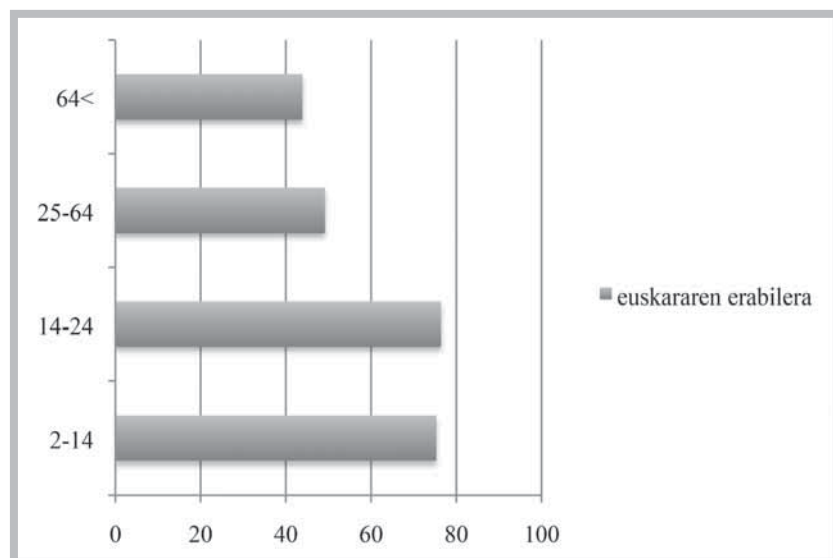
Adinekoen euskara gaitasuna %71,9 bada ere 2016ko erabilera %43,9 zen, orain arteko erabilera tasarik baxuena. 2001ean %64,8 zen, eta 2011n %47,2. Hortaz, beheranzko joera dugula dirudi adinekoen euskararen erabileran.

Talde misto hauetan haurrei zuzentzean, aldiz, euskararen erabilera oraindik altuagoa da: %76 (2001. Urtean %76,8).

d) Adinekoak: 64 urtetik gora

Adinekoen euskara gaitasuna %71,9 bada ere 2016ko erabilera %43,9 zen, orain arteko erabilera tasarik baxuena. 2001ean %64,8 zen, eta 2011n %47,2. Hortaz, beheranzko joera dugula dirudi adinekoen euskararen erabileran.

3. grafikoa: euskararen adinkako erabilera.

Iturria: Soziolinguistika Klusterra.

Aurretiaz aipatu bezala, ezaugarri ohikoa da gazteak izatea euskara gehien hitz egiten dutenak, Oiartzunen gertatzen den bezalaxe. Eta, beraz, helduak eta adinekoak dira euskara gutxien erabiltzen duten adin tarteak, non euskararen eta gaztelaniaren erabilera nahiko parekoa den.

4. LINTZIRINGO DATUAK

I

4.1 Kokapena¹

Esan bezala, Lintzirin deritzogun merkataritza gunea Oiartzunen kokaturik dago. Oiartzunen parte bada ere, herri erdialdetik (Elizalde auzotik) urrun dauden guneeak osatzen dute eremu hau, Arraguatik Irunera bidean pasatzen den GI-636errepedeak gurutzatzen duena. Lintzirin deitzen zaio hirurogeita hamargarren hamarkadan Lintzirin hotela kokatzen zen inguruari, non, gaur egun, hotelaz gain (B&B izeneko),

besteak beste, WOK, Burger King, Iguazuri, Maxi China, Carrefour, Leroy Merlin, Ford etab. kokatzen diren.

Merkataritza handiez gain, ordea, bertan kokatzen diren beste saltoki eta lantegi gehiago daude, Lintzirin, Lintziringoi, Lanbarren eta inguruetan kokatzen direnak. Industrialde guztihau barne hartzen duen eremuko eragin linguistikoa neurtu eta ekintzak diseinatzea litzateke onena, baina gunearen handitasuna dela eta, jende masa handia erakartzen duten lau saltokitan jarri da arreta lanaren xedeari heltzeko: Carrefour, Leroy Merlin, Mercadona eta Brico Depot.

Lau hauetatik Carrefour eta Leroy Merlin dira Erreterria eta Oiartzunetik hurbilen daudenak, B&B hotela, Renault, Cepinsa, WOK, Burger King, Maxi China, Iguazuri eta Ford bizilagun dituztelarik.

Errepidean aurrerago joanez, ordea, Mercadona eta Bricodepot kokatzen dira, Lanbarren poligonoaren parte. Aparkalekua partekatzen dute bi hauek, baina, Brico Depotek ez bezala, Mercadonak lurpeko aparkalekua dauka. Atzealdean dituzte Lanbarren poligonoa osatzen duten Macro, Igartza, Insausti Garraioa, Transnatur Norte etab., gehienak garraioari bideraturikoak.

4.2 Bisitarien jatorria

4.2.1 Asteaz zehar jasotako datuak

Guztira, asteaz zehar egindako galdetegien arabera, bisitarien 23 jatorri desberdin jaso dira, 1. taulan jasotzen direnak:

1. taula: Bisitarien jatorria asteaz zehar.

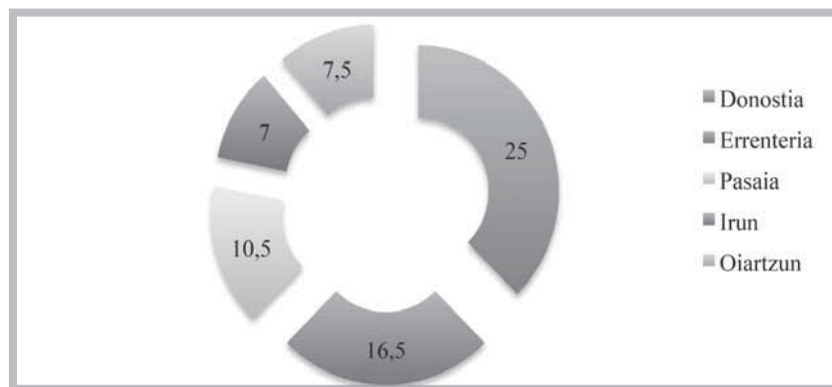
Herria	Bisitariak	Herriko euskaldunak	Bisitari euskaldunak
Andoain	7	%31,11	2
Astigarraga	6	%37,58	2
Azkoitia	1	%61,70	1
Beasain	1	%33,50	0
Bera	4	%68,40	3
Donostia	51	%35,40	18
Erreterria	33	%37,70	12
Espainia	2	%0	0
Hernani	6	%35,51	2
Hendaia ³	6	%8,7	1

Azpimarragarria da, Oiartzunen kokatuta egonda, hirukoitza baino gehiago direla Donostiatik etortzen direnak Oiartzundik baino, eta bikoitza baino gehiago Erreteriatik hurbiltzen direnak.

Irun	21	%13,14	3
Iruñea	1	%10	0
Lasarte	10	%19	2
Lezo	4	%56,80	2
Oiartzun	15	%71,70	11
Pasaia	14	%36,23	5
Tolosa	2	%64,20	1
Urnieta	2	%33,8	1
Usurbil	3	%66,90	2
Zarautz	8	%68,10	5
Zestoa	1	%77,80	1
Zumaia	2	%68,90	1
Guztira	200	%37,50	75

1. taulan ikus daitekeen bezala, jatorrietan nagusi dira Donostia eta Erreteria, bisitari guztietatik (200)51 Donostiakoak baitira (%25,1), eta 33 Erreterikoak (%16,5). Ondoren, Irun (%10,5), Pasaia (%7), eta Oiartzun (%7,5) ditugu.

4. grafikoa: bisitarien jatorri nagusiak astean zehar.

Azpimarragarria da, Oiartzunen kokatuta egonda, hirukoitza baino gehiago direla Donostiatik etortzen direnak Oiartzundik baino, eta bikoitza baino gehiago Erreteriatik hurbiltzen direnak.

Kopurutan txikiagoak badira ere, Lasartetik eta Zarautzetik etortzen direnak aipatutakoen atzetik dabilta bisitari kopuruan. Nahiz eta guxtiago diren, urrunago dauden herriak dira hauek, baina, dirudienez, merkataritza gunen indarra haraino heltzen da, Lezotik zein Hendaiatik baino bisitari gehiago ekartzen baitituzte. Datu harrigarria, Lezo mugan duen herria baita.

Bestetik, jatorrizko herriaren euskaldun kopurua kontuan harturik, bisitari euskaldun kopurua kalkulatu da bisitarien jatorrizko herriaren euskara gaitasunaren arabera. Guztira, 200 bisitaritik, 75 dira euskaldunak. Hau da, bisitarien %37,5.

4.2.2 Asteburuetan jasotako datuak

Ikusten den bezala, berriro ere Donostia eta Erreterria dira bisitari kopuru gehien ematen dituzten herriak, bisitarien %38 eta %14 bertakoak baitira.

2. taula: bisitarien jatorria asteburutan.

Herria	Bisitariak	Herrietako euskaldunak	Bisitari euskaldunak
Aia	2	79,30%	2
Andoain	4	31,11%	1
Astigarraga	4	37,58%	2
Azpeitia	1	80,60%	1
Beasain	4	33,50%	1
Bera	5	68,40%	3
Donostia	76	35,40%	27
Erreterria	28	37,70%	11
Hernani	2	35,51%	1
Hondarrabia	8	60%	5
Hendaia	12	%8,7	1
Irun	15	13,%14	2
Lasarte	9	19%	2
Lezo	4	56,80%	2
Lizartza	1	79,40%	1
Oiartzun	9	71,70%	6
Ordizia	2	%38,4	0
Orio	2	73,70%	1
Pasaia	1	36,23%	0
Tolosa	2	64%	1
Urnieta	5	%33,8	2
Usurbil	2	66,90%	1
Zizurkil	2	%47,36	1
Guztira	200		74

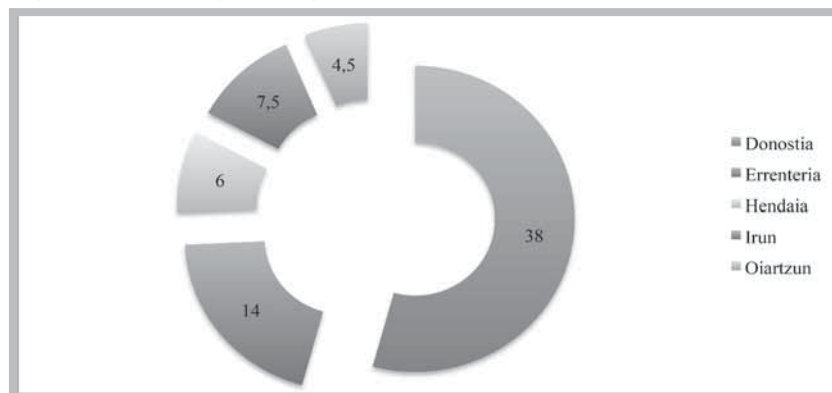
Ondoren, orde, Hendaia eta Irun dira jatorri nagusiak, 12 (%6) eta 15 (%7,5) bisitarirekin.

Oiartzungoak, berriz, konparazioan gutxi dira, berriz ere: 9 (%4,5).

Jatorrizko herriaren euskaldun kopurua kontuan harturik, bisitari euskaldun kopurua kalkulatu da bisitarien jatorrizko herriaren euskara gaitasunaren arabera. Guztira, 200 bisitaritik, 75 dira euskaldunak. Hau da, bisitarien %37,5.

**Hizkuntzen
erabilera
neurtzeko
Soziolinguistika
Klusterren
Kale erabileraren
Neurketetan
erabilitako
metodologia
hartu da
oinarritzat.**

5. grafikoa: Bisitarien jatorri nagusiak asteburutan

Bisitari euskaldunen kopurua kalkulatzeko, berriro ere jatorrizko herriaren euskara gaitasuna hartu da kontuan.⁴ Honela, astean zehar jasotako kopuruaren antzekoa da asteburutan jasotakoa: 74(%37). Beraz, ikusi da astean zehar eta asteburutan bertaratzen den bisitari euskaldun kopurua nahiko antzerakoa dela, astean zehar apur bat altuagoa.

4.3 Hizkuntzen erabileraren neurketa

Esan bezala, hizkuntzen erabilera neurtzeko Soziolinguistika Klusterren Kale erabileraren Neurketetan erabilitako metodologia hartu da oinarritzat. Honela, Carefourren, Leroy Merlinen, Mercadonan eta Brico Depoten bezeroen hizkuntza hautuak jaso dira behaketa bidez, beti ordu berean, astean zehar eta asteburutan. Guztira, 400 elkarrizketa entzun dira (200 astean zehar, 200 asteburutan), eta hiztunak lau adin taldetan banatu dira (ikus. erabilera taula eranskinean): 2-14; 15-24; 25-64; 64+. Bestalde, langileen hizkuntza ohiturak garrantzitsuak direnez, hauen erabilera ere neurtu da.

4.3.1 Hizkuntzen erabileraren neurketa: astean zehar

Behaketak egin diren egunetan, hiru hizkuntza dira entzun direnak: euskara (Eus), gaztelania (Gaz) eta frantsesa (B)⁵. Behaketa guztietan gailendu zaie gaztelania bi hizkuntzei, baina ez modu berean:

Leroy Merlinen, Mercadonan eta Brico Depoten, batz bestea, behatutako elkarrizketen eta hiztunen %10 jaso dira euskaraz, entzundako elkarrizketen eta behatutako hiztunen euskararen erabilera oso parekoa atera baita. Bestetik, gaztelania jaso diren elkarrizketak %89 dira.

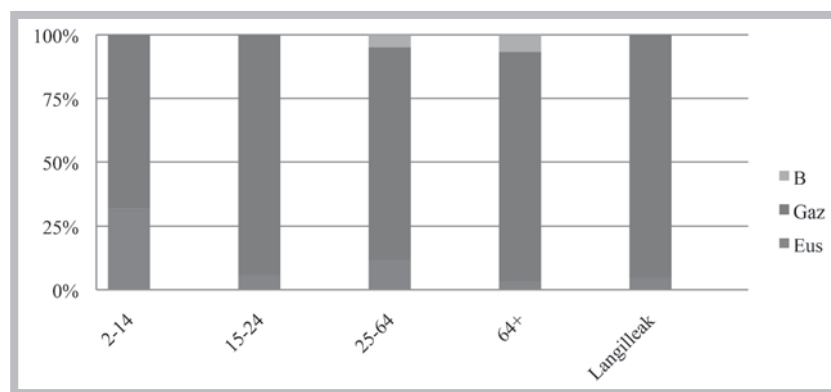
Carrefourren kasuan, ordea, euskararen erabilera %18koa izan da, beste hiruetan baino altuagoa. Elkarrizketen %78 gaztelaniaz, eta %4 frantse-

sez edo beste hizkuntza batean. Beharbada, euskararen erabilera altua-
goa da hemen Oiartzunetik gertuago dagoelako, edota bezero tipologia
euskaldunagoa erakartzen duen saltokibat delako.

Honen ondorioz, lau saltokietan jasotako kale erabilera datuak kontuan
hartuz, euskaraz hitz egiten duen hiztun kopurua %9an geratuko litzate-
ke, gaztelaniaz %84, eta beste hizkuntza batean %7.

Behatutako elkarrizketei dagokienez, proportzioak mantendu egiten
dira gutxi gora behera, gaztelaniaz aritu diren hiztunak gailentzen dira
(%86), euskaraz eta beste hizkuntzetan diren elkarrizketak nahiko pa-
reko geldituz.

6. grafikoa: hiztunak adinaren arabera.

Adinaren arabera hizkuntza erabilerari heltzen badiogu, ordea, eus-
kara gehien hitz egiten den adin taldea 2-14 urte bitarteko hiztun taldea
da, non, hiztun hauen %32ak euskaraz egin duen. Hala ere, adin talde
honetan ere gaztelania da nagusi, %68ak egiten baitu.

Hauen ondoren, euskaraz gehien hitz egiten duen hiztun taldea 25-64
urte bitartekoek osatzen dutena da. Hauek, elkarrizketa guztien %12a
euskaraz egin dituzte, %83a gaztelaniaz, eta %5 beste hizkuntzaren batean.

Bestetik, 15-24 urte bitarteko hiztunen artean, elkarrizketa guztien %6a
euskaraz egin dira. Gainontzeko guztiak, %94, gaztelaniaz egin dira.

Euskaraz gutxien egiten duen adin taldea, hortaz, 64 urtetik gorakoek
osatzen dute. Hauen kasuan, gehiago dira beste hizkuntza batean egin-
dako elkarrizketak (%7) euskaraz egindakoak baino (%3). Gaztelania,
berriro ere, nagusi dugu (%90).

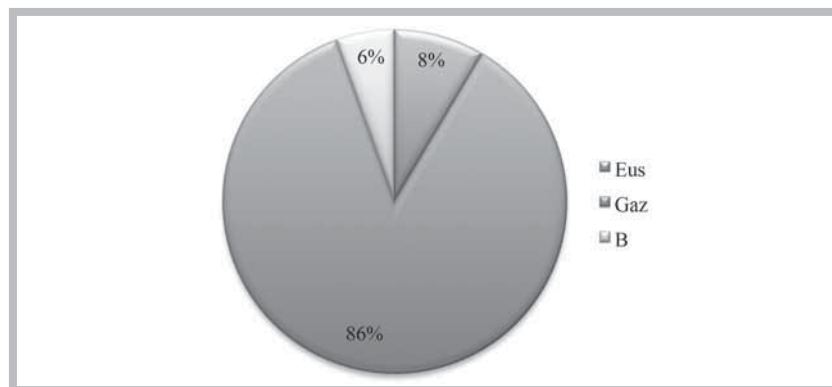
Azkenik, langileen hizkuntza ohiturak ditugu. Elkarrizketa guztien %95
gaztelaniaz egin dituzte hauek, eta gainontzekoak euskaraz (%5).

**Honen ondorioz,
lau saltokietan
jasotako kale
erabilera datuak
kontuan hartuz,
euskaraz hitz
egiten duen
hiztun kopurua
%9an geratuko
litzateke,
gaztelaniaz %84,
eta beste
hizkuntza batean
%7.**

Euskararen erabilerari dagokionez, astean zeharrekoaren antzekoa dugu hau. Guztira, euskaraz entzundako elkarrizketak %8 dira, eta euskaraz entzundako hitzunik %10. Hortaz, gaztelania gailentzen da berriro ere bai entzundako elkarrizketetan (%86) eta baita entzundako hitzunen artean ere (%83).

4.3.2 Hizkuntzen erabileraren neurketa: asteburuetan

9. grafikoa: hizkuntzen erabilera.

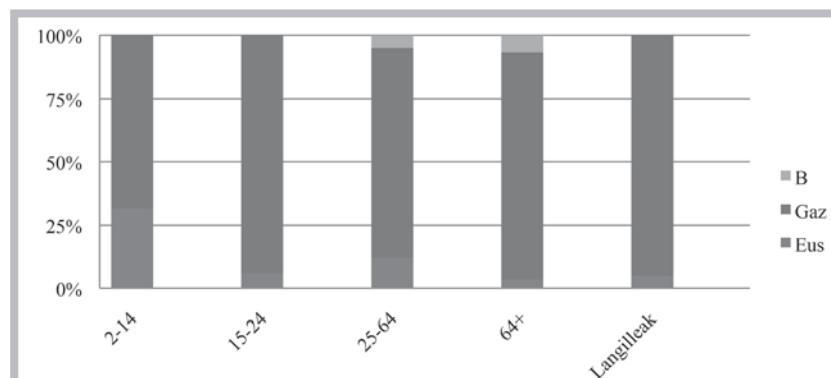

Euskararen erabilerari dagokionez, astean zeharrekoaren antzekoa dugu hau. Guztira, euskaraz entzundako elkarrizketak %8 dira, eta euskaraz entzundako hitzunik %10. Hortaz, gaztelania gailentzen da berriro ere bai entzundako elkarrizketetan (%86) eta baita entzundako hitzunen artean ere (%83). Honek esan nahi du, euskara eta beste hizkuntzak (orokorrean, frantsesa) pareko dabiltzala asteburu zein astean zehar, beti ere, erabilerari dagokionez.

Hala eta guztiz ere, asteburutan astean zehar gertatzen ez den zerbait gertatzen da. Izan ere, ikusi dugu astean zehar Carrefour zela euskaldun gehien erakartzen zituen saltokia (euskarazko elkarrizketak %18 ziren). Kasu honetan, ordea, Mercadona ere Carrefourren taldean sartzen da, Leroy Merlin eta Brico Depotekin alderatuz, gehiago baita euskaraz entzundako elkarrizketen kopurua: %14 (astean zehar baino %5 gehiago).

Bestetik, Carrefour eta Mercadona euskaldunagoak badira ere, muturrean dago Brico Depot, hemen entzundako euskarazko elkarrizketa kopurua %0 baita asteburutan, hots, astean zehar baino %8 gutxiago.² Honek, jakina, emaitza nagusian eragiten du, negatiboki.

10. Grafikoa: Hitzunak adinaren arabera.

Langileen kasua dugu, non berriro ere elkarriketen %99 gaztelaniaz egin dituzten eta %1 euskaraz (asteen zehar baino %4 gutxiago).

Adinaren arabera erabilerari begiratzen badiogu, baina, egoera ez da asteen zeharrekoaren ezberdina. 2-14 bitarteko hitzunen kasuan, %22 izan dira euskaraz entzundakoak, eta %67 gaztelaniaz. Gainontzekoa (%11) beste hizkuntza batean egin da. Beraz, euskararen erabilera %10 jaitsi da asteburutan. Hala eta guztiz ere, adin talderik euskaldunena izaten jarraitzen du honek.

Ildo beretik jarraituz, 64 urtetik gorakoek osatzen dute ondorengotalde euskaldunena, non euskararen erabilera %11 den, gaztelaniarena %85, eta beste hizkuntzena %4. Asteen zeharreko datuekin alderatuz, %4 igo da euskararen erabilera, eta adin talde erdaldunenetik euskaldunen artean egotera igaro da.

%9 da asteburutan 25-64 urte bitartekoen euskararen erabilera, %82 gaztelaniarena. Asteen zehar baino %3 gutxiago hitz egin da euskaraz.

Talde erdaldunena, 15-24 urte bitartekoena da, %5 baita euskararen erabilera, %90 gaztelaniarena, asteen zeharreko datu antzekoekin.

Azkenik, langileen kasua dugu, non berriro ere elkarriketen %99 gaztelaniaz egin dituzten eta %1 euskaraz (asteen zehar baino %4 gutxiago).

5. ERAGIN LINGUISTIKOAREN EBALUAZIOA: GALDETEGIAREN AZALPENA

Lintzirin merkataritza guneak Oartzunen duen hizkuntza inpaktua neurtzeko erabili den tresna, betetako galdetegiak eta hauekin lortutako emaitza azalduko dira atal honetan.

Honetarako, UEMAk 2017ko Maiatzean ateratako “Eragin Linguistikoaren Ebaluazioa” deritzon tresna erabili da, baina, metodologia atalean

**UEMAk 2017ko
Maiatzean
ateratako “Eragin
Linguistikoaren
Ebaluazioa”
deritzon tresna
erabili da, baina,
metodologia
atalean azaldu
bezala,
moldaketa batzuk
egin dira
baliagarria izan
dakigun. Guztira,
hiru galdetegi
erantzun dira:
galdetegi laburra,
Eragin
Linguistikoaren
Ebaluazioaren
galdetegia eta
funtsezko
alderdien
galdetegia.**

azaldu bezala, moldaketa batzuk egin dira baliagarria izan dakigun. Guztira, hiru galdetegi erantzun dira: galdetegi laburra, Eragin Linguistikoaren Ebaluazioaren galdetegia eta funtsezko alderdien galdetegia. Azken honetan, aztergai dugun gunearen izaera dela eta, jarduera ekonomikoari dagokion atala soilik bete da.

5.1 Galdetegi laburra

3. taula: galdetegi laburra.

GALDERA	BAI/EZ	AZALPENA
2. Proiektuak/egitasmoak izango al du eraginik tokiko bisitari kopuruan? (aisialdi guneak eraikiko delako, zerbitzuak sortuko direlako, lanpostuak ugarituko direlako...)	BAI	

Lau galderetatik, “Proiektuak/egitasmoak izango al du eraginik tokiko bisitari kopuruan?” galderari bakarrik eman zaio baiezkotzea, bigarrenari. Izan ere, 6.2 atalean azaldu bezala, Oiartzungoak ez diren bisitari ugari erakartzen dituzte lau saltokiek. Bai astean zehar, eta baita asteburuetan ere, Oiartzungoak ez diren bisitariak %80 baino gehiago baitira.

Gainerako galderei dagokienez, Lintzirinek ez du Oiartzungo biztanlerian edo etxebizitzan berrien sorreran eraginik izan. Erdigunetik urrun dagoen gunea delako hau, eta 70. hamarkadatik Oiartzungo biztanleen bizitzan dago, baita erosketan ohituretan ere.

Bestetik, ezezkotzea erantzuna eman bazaie ere, hizkuntza politiketan eta tokiko hiztun komunitatearen harreman sareetan eragin dezakegun honek, baina eragin hau bisita kopuruaren ondorioztatulertu da, ez baita herriko hizkuntza politika aldatu, baizik eta saltoki jakin batzuetakoa, beti ere, bezero tipologiaren arabera dena. Harreman sarean eraginari helduz, Lintzirinek, aldatzekotan, bezero-saltzaile harremana aldatuko lukeela ulertu da, herritarren erosketan edo kontsumo ohituren aldaketaren ondorioz.

5.2 Eragin Linguistikoaren Ebaluazioaren galdetegia.

Sei ataletan banaturik dagoen galdetegia da hau. Kasu honetan, galdetegiaren zati bat bakarrik bete da, proiektua egin ondorengoari dagokiona. Guztira, eraginaren indize osoa, 114 puntukoa ateratzen da, hots, moderatua, beti ere kontuan hartuz galdetegiaren zati bakarra bete dugula. Emaiza, hau, ordea, nahiko altua da konparazioan, izan ere, proiektua egin eta

geroko atalak soilik bete dira, eta hauek betetzen atera zitekeen puntuaziorik altuena 288 da. Beraz, 114/228tik gelditzen da atera zaigun emaitza. Ehunekotan jarrita, %39,58 litzateke emaitza.

4. taula: ELE galdetegia 1. atala

1. Komunitatearen kultur eta gizarte bizitzan(harreman sareak aldatzea, harreman ohiturak aldatzea, kultur espresioak aldatzea, elkargune berriak sortzea, kultur agenda)	Eragina BAI/EZ	+/-	Intentsitatea	Balioa
1.2.1. Eragina mugatua: eragina proiektuak zuzenean sortuko duena izango da bereziki?	BAI	-	2	4
1.4. Eragina etengabekoa izango da	BAI	-	2	4

Komunitatearen kultur eta gizarte bizitzari dagokionez, atala betetzeko Oiartzungo Udaletxearentzat egindako “Oiartzungo merkataritza suspertzeko plan berezia” (Hiritik & Aztiker, 2016) hartu da oinarritzat. Honen arabera, Oiartzungo merkataritza txikien %67,5 euskaraz idazteko gai da, %20,7 bezeroei arreta emateko eta %9 ulertzeko gai. Bezeroak, aldiz, %77,3 euskaldunak dira. Oiartzungo biztanleen %68,2 joaten da as- tean behin Oiartzun kanpoaldean kokaturik dauden merkataritza gune handietara erosketak egitera. Hauen artean, gehienak 35-64 urte bitarte- koak dira, baina gazteen %100 joaten da gutxienez hilean behin hauetara. Erosketa “garrantzitsuak” egitera Oiartzun kanpoaldeko merkatal gu- neetara joaten da herritarren %84,6.

Ikerketa horrek ateratako ondorioen arabera, beraz, ikusi da merkataritza txikiari dagokionean, euskara faktore erakargarria dela bezeroentzat, eta merkataritza txikia euskaldunagoa dela merkataritza guneekin alderatuta.

Datuok kontuan hartuz, proiektua egin eta gero eragina hedatua dela erabaki da bi arrazoiengatik. Batetik, esandako datuen arabera, herrita- rren kontsumo ohituretan zuzenean eragiten duen gunea dugu aztergai, herritarren (eta herriz kanpoko) bisitari kopuru handia erakarriz. Bes- tetik, saltokien eta udaletxearen arteko tramiteetan ere eragiten du, sal- tokien kontaktu asko atzeritarrak baitira, eta, beraz, ez dute euskararen ezagutzarik. Hortaz, Lintzirinek komunitatearen kultur eta gizarte bi- zitzan intentsitate maila ertainean eta altuan eragiten duela erabaki da, negatiboki bietan, eragin hedatua baitu (bezeroengan eragiten duela eta baita udaletxearen tramiteen hizkuntzan), baina etengabeko eragin ertainarekin, erdigunetik aldentzen den gunea delako hau.

Ikerketa horrek ateratako ondorioen arabera, beraz, ikusi da merkataritza txikiari dagokionean, euskara faktore erakargarria dela bezeroentzat, eta merkataritza txikia euskaldunagoa dela merkataritza guneekin alderatuta.

**Oiartzungo
euskararen
erabilerarekin
konparatuz,
Lintzirinen
bildutako
euskararen
erabilera eta
Oiartzungo
gainontzeko
auzoen euskara
erabilera guztiz
desberdinak
direla.**

5. taula: ELE galdetegia 2. atala.

2. Tokiko euskararen ezagutza (tokiko komunitatearen euskararen ezagutza tasa. Biztanle, erabiltzaile, langile edota bisitari berrien eraginez etor daiteke aldaketa)	Eragina BAI/EZ	+/-	Intentsitatea	Balioa
2.2 Eragina proiektua egin eta gero nabarituko da?	BAI			
2.2.1. Eragina mugatua: eragina proiektuak zuzenean sortuko duena izango da bereziki?	BAI	-	4	8
2.4. Eragina etengabekoa izango da	BAI	-	4	8

6. Taula: ELE galdetegia 3. atala.

3. Tokiko euskararen erabileran (tokiko komunitatearen euskararen erabilera tasa aldatzea. Biztanle, erabiltzaile, langile edota bisitari berrien eraginez etor daiteke aldaketa)	Eragina BAI/EZ	+/-	Intentsitatea	Balioa
3.2 Eragina proiektua egin eta gero nabarituko da?	BAI			
3.2.1. Eragina mugatua: eragina proiektuak zuzenean sortuko duena izango da bereziki?	BAI	-	4	8
3.4. Eragina etengabekoa izango da	BAI	-	4	8

Tokiko euskararen ezagutza eta tokiko euskararen erabileran eragin mailarik altuena atera da. Bietan, proiektua egin eta gero eta atera, eragina mugatua da (intentsitate maila altuena), merkataritza gunera bertaratzen direnei eragiten baitie. Bien kasuan, hala ere, etengabeko eragin altua suposatzen du. Atal batek besteak baino garrantzi handiagoa duenez balioari begira, tokiko euskararen erabilera da kezka-garria, baliorik altuena baitu. Honek esan nahi du, Oiartzungo euskararen erabilerarekin konparatuz, Lintzirinen bildutako euskararen erabilera eta Oiartzungo gainontzeko auzoen euskara erabilera guztiz desberdinak direla. Oiartzungo erdialdekoaren beste muturrekoa dela, Ondorioz, pentsa daiteke oso herri euskaldunetatik datozen bisitariek egingo luketena baino gehiago egiten dutela gaztelaniaz gune honetan, oiartzuarrak barne.

7. taula: ELE galdetegia 4. atala.

4. Hizkuntza paisaian (paisaia horretan ikus edo entzun dezakegunak osatzen du hizkuntza paisaia)	Eragina BAI/EZ	+/-	Intentsitatea	Balioa
4.2 Eragina proiektua egin eta gero nabarituko da?	BAI			
4.2.1. Eragina mugatua: eragina proiektuak zuzenean sortuko duena izango da bereziki?	BAI	-	2	4
4.4. Eragina etengabekoa izango da	BAI	-	2	4

8. Taula: ELE galdetegia 5. atala.

5. Zerbitzuen/ jardueren/ egitasmoen komunikazioetan (deialdiak direla, adierazpenak direla, egindakoaren berri ematea dela...)	Eragina BAI/EZ	+/-	Intentsitatea	Balioa
5.2 Eragina proiektua egin eta gero nabarituko da?	BAI			
5.2.1. Eragina mugatua: eragina proiektuak zuzenean sortuko duena izango da bereziki?	BAI	-	2	4
5.4. Eragina etengabekoa izango da	BAI	-	2	4

9. taula: ELE galdetegia 6. atala.

6. Euskarazko zerbitzuen eskaintzan (jardueren hizkuntza)	Eragina BAI/EZ	+/-	Intentsitatea	Balioa
6.2 Eragina proiektua egin eta gero nabarituko da?	BAI			
6.2.1. Eragina mugatua: eragina proiektuak zuzenean sortuko duena izango da bereziki?	BAI	-	2	4
6.4. Eragina etengabekoa izango da	BAI	-	2	4

Hizkuntza paisaian, zerbitzuen/egitasmoen komunikazioan eta euskarazko zerbitzuen eskaintzan, denetan eragin hedatua eta etengabekoa dela erabaki da, maila ertainean, saltokien iragarkiak, katalogoa... merkataritza gunetik kanpo iristen baitira. Gainera, hauetan erabilitako hizkuntza hautua ez da era antolatua eta koherente batean egiten. Erraz aurki daitezke komunikatu elebakarrak gaztelaniaz, beste batzuk elebitan, eta beste batzuk euskara hutsean.⁶ Eskaintzaren aldetik, lehentasuna Oiertzungo biztanleek dute lanpostuak betetzeko garaian, eta ondoren bailarakoek. Jatorriaren arabera euskara gaitasuna da langileengandik espero dena (giza baliabideen arduradunek adierazi dute), eta honek ez du langileek euskara jakitea bermatzen.

5.3 Funtsezko alderdiak: jarduera ekonomikoa

Atal honetan, dena delako proiektuak eragingo duen jarduera ekonomikoaren inguruko hiru ataletan daude banaturik galderak: izaera, dimentsioa eta lekukotzea.

10. taula: Funtsezko alderdiak: jarduera ekonomikoa, IZAERA.

Funtsezko alderdiak	BAI	EZ
23. Ekimenak tokiko lan-aukerak sustatzen al ditu?	X	
24. Sortuko diren lanpostuak bertakoek betetzeko neurriak ezartzen al ditu helburuen artean?	X	
25. Helburuen artean askotariko enpleguak lortzeko aukerak sustatzea al dago?	X	
26. Herritar-talde guztientzako lan aukerak bultzatzen al ditu?		X
27. Helburuen artean, tokiko enpleguarekin lotutako prestakuntza sustatzea jasotzen al du?		X
28. Ekonomia aniztasun handiagoa egotea bultzatzen al du?	X	

11. Taula: funtsezko alderdiak: jarduera ekonomikoa, DIMENTSIOA.

Funtsezko alderdiak	BAI	EZ
29. Tokiko beharretara neurritutako lanpostuak sustatuko al dira?		X

12. taula: duntsezko alderdiak: jarduera ekonomikoa, LEKUKOTZEA.

Funtsezko alderdiak	BAI	EZ
30. Enpresa berriak eraikiko badira euskararen hauskortasun txikiko gunean izatea aurreikusi al da?	X	

Izaerari dagozkion galderetan, 23, 24 eta 27. galderei baiezko erantzuna eman zaie. Lintzirinek tokiko lan aukerak sustatzen dituela eta beraz, lanpostuak bertakoek betetzeko neurriak betetzen direla erabaki da, saltokietako langileak aukeratzeko garaian, oiantzuarrek baitute lehen-tasuna, eta bailarakoek ondoren. Bestetik, tokiko enpleguarekin lotutako prestakuntza jasotzen dute hautatutako langileek, oinarritzkoa bada ere (lan egiteko metodologia...).

Bestetik, ekonomia aniztasuna sustatzeari, herritar talde guztientzat lan aukerak bultzatzeari eta askotariko enpleguak lortzeko aukera sustatzeari ezezkia eman zaio, ekonomia eredu mota jakin bat bultzatzen duen gu-nea baita hau, produktu eta bezero mota jakin batentzat bideratua. Hala

ere, Brico Depot eta Leroy Merlinen kasuan, saltzen duten produktu mota dela eta, gremio gehiago barne hartzen dituzten saltokiak dira.

Dimentsioaren atalari dagokion 29. galderari ezezko erantzuna eman zaio, ez baita uste tokiko beharretara begira dauden lanpostuak sustatzen direnik, baizik eta sektore eta langile zehatz batekin loturikoak soilik.

Azkenik, lekukotzearen barnean dagoen 30.galderari baiezkotza erantzuna eman zaio, hots, enpresak eraiki diren gunea euskarari dagokionean ez da hain sentikorra, esan bezala, erdigunetik urrun dagoen gunea baita hau, hortaz, herritarren erabileran eta ezagutzan gutxiago eragiten du.

5.4 Ondorioak eta neurriak

Helburuen atalean esan bezala, Lintzirin deritzon merkatalritza guneak Oiartzungo euskaran eraginik bazuen, eta edukitzekotan, zenbaterakoa zen jakiteko helburuetako bat zen lan honena, ondoren emaitzetan oinarritutako ESEP egiteko. Lan honekin, euskararen presentzia bermatu nahi da etorkizun batean Lintzirinera hurbilduko diren enpresa berriei egingo diren hitzarmen eta tramiteetan. Modu honetan haien jarduera ekonomikoak euskaran eragin dezakeela erakusteko baliatuko da lana, eta hortaz, neurri batzuk ezinbestekoak direla adierazteko. Horrela, Oiartzungo euskara zerbitzuak delako enpresek izan dezaketen hizkuntza politikan parte hartzea errazagoa izango da.

Bestetik, lan hau etorkizunean mota honetako lanei bidea irekitzen dien lan bat bezala planteatu zen hasieratik. Horretarako, Oiartzungo euskara eta hirigintza teknikariak eta UEMAko teknikariaz osatutako lan talde bat bildu zen, eta guztira gunera bertaratutako 400 bisitariri galdetu zitzaizkien jatorria, eta beste 400 elkarrizketa bildu ziren (behaketa bidez). Dagoeneko eraikirik dagoen gunea izateak datu enpirikoak jasotzeko baliabidea eman dio lan taldeari, eta honela, ELE galdetegia objektiboki betetzeko oinarri sendo bat, baita ESEP bat garatzeko orduan guneari buruzko datu zehatzak izatea, ekintzak eta jarduerak ahulguneetara bideratzeko.

Jatorriaren aldetik, bisitari kopuru handiena Donostia, Errearteria eta Irun udalerrietatik dator, bai asteen zehar eta baita asteburutan ere. Euskaldun kopurua %36aren bueltan dago.

Orotara, ELE galdetegia betetzean, Lintzirinek eragin linguistikoa dutela ziurtatu da, (288tik) 114ko puntuazioa duena, hots, moderatua. Zifra nagusiak eragin moderatura bagaramatza ere, eraginik larriena euska-

**ELE galdetegia
betetzean,
Lintzirinek
eragin
linguistikoa
dutela ziurtatu
da, (288tik)
114ko
puntuazioa
duena, hots,
moderatua. Zifra
nagusiak eragin
moderatura
bagaramatza ere,
eraginik larriena
euskararen
erabileran (48
puntu) eta
ezagutzan (32
puntu) eman da.**

**Neurri
zuzentzaileekin
hasi aurretik,
ordea,
zailtasunak
ekarri dituen
faktore bat dago:
zigor gabezia.
Izan ere,
hitzartutakoa ez
betetzeak
ondoriorik ez
duenez,
hizkuntzaren
faktorea betetzen
ez denean, zigor
bat jartzeko
ezintasunaren
aurrean ezer
gutxi egin dezake
lan honek, eta
neurriak
proposatu baina
betearaziko ez
dituen inor ez
egoteak egoera
zaildu egiten du.**

raren erabileran (48 puntu) eta ezagutzen (32 puntu) eman da. Hori dela eta, jarraian proposatuko diren neurri zuzentzaileak batez ere hauen egoera hobetzeko proposatu dira.

Euskararen erabileraren aldetik, datu larrienak bertan jaso dira. Asteburutan eta astean zehar euskararen erabilera nahiko pareko dago, gaitelania gailentzen da bietan, eta, kasu batzuetan, euskararen eta beste hizkuntzen erabilera antzekoa da. Bi kasuetan 2-14 urte bitartekoak izan dira euskara gehien egin dutenak. Lintzirinen jasotako euskararen egoera eta Oiartzunen bizi dutena konparatuz gero, kontrakoak dira biak, muturrekoak. Izan ere, arnasmune batean, “itogune” bat kokatzen da, herriko erdigunetik urrun badago ere, herriaren parte dena, eta merkataritzaren ikuspegitik pisuzkoa. Euskara osasuntsu egotetik, muturreko egoera bizitzera darama merkataritza gune honek (eta honek dakarren guztiak). Pentsa daiteke, beraz, gune honetako bizimodua, nahiz eta arnasmune batean kokaturik egin, ez dela jasangarria euskararentzat. Hori dela eta, jarraian proposatuko diren neurri zuzentzaileak batez ere hauen egoera hobetzeko proposatu dira.

Neurri zuzentzaileekin hasi aurretik, ordea, zailtasunak ekarri dituen faktore bat dago: zigor gabezia. Izan ere, hitzartutakoa ez betetzeak ondoriorik ez duenez, hizkuntzaren faktorea betetzen ez denean, zigor bat jartzeko ezintasunaren aurrean ezer gutxi egin dezake lan honek, eta neurriak proposatu baina betearaziko ez dituen inor ez egoteak egoera zaildu egiten du. Horren alternatiba gisa ere erabiliko da ESEP, Euskal Autonomia Erkidegoan batez ere herri kopuru handiak hartu baitu hau egin eta honi jarraipena egiteko konpromisoa.

Merkataritza guneko euskararen egoera hobetzeki begira, anitzak dira egin daitezkeenak. Hasteko, udaletxearen eta enpresaren arteko hitzarmen bat eginez, langileei euskarazko doako formakuntza eskain dakieke. Honek langileen artean behintzat euskara gaitasuna bermatuko luke. Hau lortzeko beste modu bat Oiartzungo euskara zerbitzuak hautespen prozesuetan euskara probak egitea litzateke, edo behintzat hautespen prozesuak egingo direnean enpresa hauei euskara probak egitea eskaintzea.

Hala ere, euskararen ezagutza bermatzea baino, zailagoa da euskararen erabilera bermatzea, enpresen lan egiteko metodologian eskua sartzea eskatzen baitu honek. Konponbidea litzateke langileek bezeroekin harremanetan jartzeko lehenengo hizkuntza euskara izatea, eta langileen esku dagoena euskaraz egitea. Hau, adibidez, mintzapraktika bidez bu-

rutu liteke, langileek hizkuntzarekin konfiantza har dezaten. Guzti hau udaletxearen artean eta enpresaren artean adostu eta hitzarmen batean idatziz jasotzea komenigarria litzateke. Horrela, adostutakoa beteko ez balitz, idatzizko euskarri bat egongo litzateke adostutakoa betearazteko.

Bestetik, hutsune handia dago arlo honetan, neurriak “betearaziko” dituen inor aurkitzea zaila baita, eta neurri guztiak ezerezean geratzeko arriskuan jartzen ditu horrek. Hortaz, ezinbestekoa litzateke hitzartutakoaren jarraipena egingo lukeen arduradun bat izendatzea. Honetarako, komenigarria litzateke lan taldea finkatzean, neurriak aplikatzeaz eta aplikatu ondorengo jarraipenaz arduratuko den norbait izendatzea, behar izanez gero, euskara zerbitzuari baliabide gehiago emanez.

Honekin loturik, enfasia egin nahi da jarduera baimenen tramiteetako espedienteen sorreran, hauek, behin euskara zerbitzura iritsita, enpresaren eta euskara zerbitzuaren arteko harremana edo kontaktua erraztuko luke eta.

Komunikazioari dagokionez, hiru neurri proposatzen dira. Batetik, Udaletxearen eta enpresaren arteko tramiteetan arduradun izango denari euskara jakiteko eskatzea. Enpresek egindako publizitate, idatzi eta komunikatuetan, ordea, inkoherentzia da nagusi, batzuetan besteetan baino saiakera handiagoa egin bada ere, gauza batzuk euskaraz (inprimakien azala, atal nagusiak..), beste batzuk gaztelaniaz, beste batzuk elebitan...baitaude. Inkoherentzia hau saihesteko, gaztelaniazko komunikatu elebakarrak saihesteko eskatzea erabaki da, eta oinarritzko gauzak azaltzen dituzten euskarazko idatzi elebakarrak onartzea. Bezeroei helduko zaizkien dokumentuak direnez, denak elebitan jartzea, edo, elebakarra izatekotan, euskaraz egotea proposatzen da, modu honetan, euskararen presentzia bermatuz. Azkenik, azken neurri honekin loturik, marketinaz edota errotulazioaz arduratuko denari euskara gaitasuna eskatzea proposatzen da, errotulista euskalduna izatea, honela, bai gaztelaniaz eta baita euskaraz idatzitakoa zuzen idatzita egongo da.

Gainera, enpresen komunikatu eta iragarkiak herriko hedabideetan agertzeko eskaintza egitea proposatzen da, honek euskaraz egongo direla bermatzen baitu.

6. EUSKARA SUSTAPEN EKINTZA PLANA (ESEP)

ESEPen inguruko informazioa emateko Euskararen Aholku Batzordeak 2012. Urtean egindako txostenean azaldutakoa hartu da oinarritzat.

**Gaztelaniazko
komunikatu
elebakarrak
saihesteko
eskatzea erabaki
da, eta oinarritzko
gauzak azaltzen
dituzten
euskarazko idatzi
elebakarrak
onartzea.**

**Helburuari
ekiteko, EBPnko
zenbait gauza
mantendu eta
beste hainbat
berrikuntza
txertatu dira plan
berrian, EBPn
diseinatu zeneko
egoera ez baita
gaur egungoaren
berdina, eta
beharrak eta
hutsuneak,
hortaz, ere ez.**

ESEPen helburuak

Euskara Biziberritzeko Plan Nagusiaren helburua euskaraz bizitzeko aukerak ematea zen bezalaxe, ESEPen helburu nagusia euskararen erabilera da, beti ere, ezagutza bultzatuz, ezagutzaren eta erabileraren arteko ezberdintasuna murriztera begira.

“Euskararen erabilera sendotu eta zabaltzea gizarte egiatan elebidun bateranzko urrats ezinbestekoa da. Euskararen funtzio soziolinguistikoetan eta hedapen sozialean aurrerapauso handiak eman diren arren, hainbat gizarte-esparrutan oso ahula da euskarak duen presentzia”.

Helburuari ekiteko, EBPnko zenbait gauza mantendu eta beste hainbat berrikuntza txertatu dira plan berrian, EBPn diseinatu zeneko egoera ez baita gaur egungoaren berdina, eta beharrak eta hutsuneak, hortaz, ere ez.

Helburuen artean, ordea lehentasunezko helburuak eta eragin eremuak identifikatu dira. Hizkuntza plangintza berria hiru helburu estrategikoren inguruan antolatu da: euskararen jabekuntza, euskararen erabilera eta euskararen elikadura.

1. Euskararen jabekuntza

Hiru esparru bereiz daitezke hemen, euskararen geroratzean oinarritukoak direnak: familia bidezko transmisioa, euskararen irakaskuntza eta euskalduntze-alfabetatzea.

2. Euskararen erabilera

Etorkizunera begira helduen eremuetan euskararen presentzia bermatzea da helburu estrategiko honen funtsa, eta zenbait esparrutarako neurriak biltzen dira bertan: aisia, kirola, kultura, teknologia berriak, lan mundua...

3. Euskararen elikadura

Hizkuntza normalizazioari begirako euskararen sorkuntza eta ekoizpena bilatzen da helburu honetan, hots, euskal hiztun batek hizkuntza eroso erabil ahal izatea. Nolabait esanda, euskal kulturgintza diru-laguntzen mende ez egotea.

Azkenik, helburu hauek lortzeko zehar-lerroak zehaztu ziren: euskararen aldeko motibazioa (euskararen sentsibilizazioa eta motibazioa) eta euskararen zabalkundea (barruko eta kanpoko proiektzioak).

6.1 Diagnostika: AMIA matrizea.

INDARGUNEAK	AUKERAK
Udalerri euskaldunean kokaturik dago Lintzirin merkataritza gunea, non euskaldun kopurua %71,7 den. Ezagutza tasa altua izateaz gain, euskararen erabilera ere altua da herrian. Adin tarte euskaldunenak 15-34 urte (%76,4) bitarteko gazteek eta 35-64 bitartekoek (49,2) osatzen dute. Udaleko euskara zerbitzuak interesa du merkataritza guneko enpresekiko, bai errotulazioan euskarazko edukia sartzeko eta baita langileen hautespen prozesuetan parte hartzeko ere. Udaleko euskara zerbitzuak hizkuntza aholkularitza eskaintzen die herrian kokatzen den enpresa eta establezimendu guztiei.	Euskara gaitasun altua dago, eta etorkizunean ere egotea espero da, D ereduari matrikulatzen baita ikaslegoaren %86. Hortaz, etorkizunean herritarrek euskaldunak direla bermatzen da. Enpresek herriko langileak lehenetsiz gero, euskaldunak izateko aukera handia dago. Gaur egungo erosleen zatirik handiena 15-34 eta 35-64 urte bitartekoak direla pentsa daiteke. Bi kopuru hauen euskaldun tasa handia da: %83 eta %65. Bisitarien jatorri nagusiak Donostia, Erretera eta Irun badira ere, ingurukoak baino udalerri euskaldunagoetatik ere bisitariak etortzen dira, hala nola, Zestoatik eta Zarautzetik. Lintziringo euskararen erabilera datuak onak ez badira ere, Carrefourren (eta Mercadonan asteburutan) elkarriketa gehiago hasi dira euskaraz. Badirudi erosle tipologia euskaldunagoa erakartzen dutela. Datu itxaropentsua da hau, izan ere, Carrefourrek erakartzen du Lintzirinen sartzen diren autoen %65. Oiartzunek lehenetsuna dute langileen hautespen prozesuetan. Beharrezko baldintza ez bada ere, langileak edo hautagaiak euskaldunak izatea balio erantsia da saltokientzat. Saltokiek eta merkatariek herriko hedabideetan publizitatea euskaraz egiteko aukera dute.
AHULEZIAK	MEHATXUAK
Oiartzun herri euskalduna izatea onuragarria da gunearentzat, baina Lintzirin Oiartzundik kanpo dago kokatuta, herri girotik kanpo, Oiartzun eta Irunen artean dagoen erdibidean. Honek interbentzio linguistikoa zailtzen du. Udaletxeak saltokiekin eta arduradunekin harremana izan dezake, baina zaila da udala eta saltokiek hitzartutakoa bete den ala ez kontrolatzea, jende masa handia mugitzen duen gunea baita hau, eta saltoki asko kokatzen dira bertan. Harremana egin bai, baina hitzartutakoaren jarraipena egitea ez da erraza. Udaletxeek eta saltokiek hitzartutakoa betetzen ez den kasuetan ez dago "zigorrik". Ezer gutxi egin dezake udaletxeak, ez baitago legez ezer arauturik.	Oiartzun euskalduna da, baina inguruko herriak ez dira Oiartzun bezain euskaldunak. Hortaz, proportzioan erosleak erdaldunak izateko aukera gehiago dago euskaldunak izateko baino. Saltoki handi hauek eskaintza anitza dute, tipologia ezberdinetako produktuak saltzen dituzte. Hortaz, erosketa zabalagoa egiteko aukera ematen die bezeroei. Gainera, saltoki hauek elkarrengandik oso gertu daude. Honek bezero gehiago (proportzioan erdaldun gehiago) erakar ditzake. Bisitari gehiago etortzen dira kanpotik Oiartzundik baino. Gainera, jatorri ezberdin askoko bisitariak biltzen ditu gunek. 200 bisitaritik 75 dira euskaldunak, batz bestek %37,5.

6.2 ESEP-renhelburuak

1. Lintziringo hizkuntza pasaia hizkuntza ekologiararen ikuspegira ego-
kitzea, euskarak bertako hizkuntza endemiko gisa garapen jasagarria
izatea, belaunaldi guztiei dagozkien beharrak asetzeko ahalmena izan
dezan, gainontzeko hizkuntzak arriskuan jarri gabe.

- Saltokietako langileak euskaldunak izan daitezen baliabideak ematea
- Langileen arteko harreman hizkuntza euskara izatea.
- Erosle tipologia euskalduna erakartzea.
- Euskara erabiltzeko aukerak sortu eta ondorioz euskararen erabilera igotzea 4 establezimenduetan (behintzat).
- Jarduera ekonomikoko hizkuntza euskara izatea enpresa barnera zein kanpora begira.
- Laginleen aukeraketan euskara gaitasuna balio erantsi izatetik betebeharrezko baldintza izatera pasatzea.
- Bezero-langile harremana euskaraz izatea euskaraz izan daitekeen guztietan.
- Dendetako langileek euskaraz lan egiteko konpromisoa hartzea.

2. Saltokien eta udaleko Euskara Zerbitzuaren arteko hartu-emanaren handitzea eta harremana hobetzea.

- Euskara Zerbitzuak saltokiekin adostutako jardueren baimenen tramitazioa errazagoa izatea.
- Euskara Zerbitzuak saltokietako publizitate kanpainetan parte hartzea.
- Saltokietako publizitate eta errotulazio eremuetan Euskara Zerbitzuaren jarraipena ahalbidetzea.
- Adostutako baldintzak betetzen ez diren kasuetan protokolo bat jarraitu ahal izatea.

3. Euskararen presentzia gutxienez gaztelaniarenaren parekoa izatea.

6.3 Helburuak, neurriak, ekintzak eta jarduerak.

AMIA matrizean ikusitako beharren arabera aukeratutako helburu, neurri, jarduera eta ekintzak:

1. Administrazioa
2. Gune geografiko euskaldunenak
3. Arlo sozioekonomikoa
4. Aisia eta kirola
5. Publizitatea
6. Hedabideak
7. Sentsibilizazioa eta motibazioa
8. Barruko proiektzioak

1. ADMINISTRAZIOA
Hizkuntzak erabiltzeko irizpideak finkatzea (Toki erakundeak)
Herri-administrazio bakoitzak bere esparrurako Hizkuntza Ofizialen Erabilerarako Irizpideak (HOEI) finkatzea. HOEIak ondorengo arloetan aplikatzekoak izango dira, besteak beste: herritarrekiko ahozko eta idatzizko komunikazioa, administrazio bakoitzeko lan-arlo ezberdinen eta herri-langileen arteko ahozko nahiz idatzizko komunikazioa, administrazioen arteko idatzizko komunikazioa, komunikazio telematikoa, ekitaldi publikoetako hizkuntza erabilera, itzulpengintza, korredakzioa, erregistroa, tresna eta aplikazio informatikoak, internet eta intranet, argitalpenak, iragarpenak eta publizitatea, hizkuntza paisaia, herri-langileen etengabeko prestakuntza profesionala eta euskara-gaitasunaren hobekuntza, euskarazko komunikazio idatziaren kalitatea eta komunikagarritasuna, eta kontratazioarako hizkuntza-baldintzak
Hizkuntza Ofizialen Erabilerarako Irizpideak betetzen direla bermatzea
Elkarte eta enpresei dirulaguntzak ematerakoan edo jarduera publikoetarako baimenak ematerakoan edo udal instalazioen erabileraren lagapena egiterakoan hizkuntza irizpideak ere finkatzea eta hizkuntza-baldintzak betetzen direla bermatzea
Elkarte eta enpresei dirulaguntzak ematerakoan edo jarduera publikoetarako baimenak ematerakoan edo udal instalazioen erabileraren lagapena egiterakoan hizkuntza irizpideak ere finkatzea eta hizkuntza-baldintzak betetzen direla bermatzea
Hizkuntza irizpideen baitan dagoen itzulpen politika egoki bat zehaztea (bereziki idazketa elebiduna bultzatuz)
Itzulpenen eta euskaraz sortzen diren testuen komunikazio-kalitatea bermatzea
Kanpoko komunikazioan euskararen erabilera gehitzea (Toki erakundeak)
Komunikazio planak garatzea euskara erabiltzeko gai diren herritarrek euskararen hautua egin dezaten lagundu eta sustatzeko
Komunikazio instituzionalean eta erakundearen izenean egiten diren jendaurreko jardueretan euskararen erabilera bultzatzea
Argitalpenetan euskararen presentzia gehitzea
Iragarki, publizitate eta kanpainetan euskararen presentzia areagotzea, komunikagarritasuna zainduta, eta betiere legeak ezarritako gutxieneakoari kalterik egin gabe
2. GUNE GEOGRAFIKO EUSKALDUNENAK
Herritarren gehiengo nabarmena elebidun izanik euskaldunenak diren gune geografikoetan euskara lehen hizkuntza funtzionala izan dadin neurriak hartzea (Toki erakundeak)
Helduentzako edozein arlotako etengabeko prestakuntza euskaraz eskaintzea
Merkataritza kokaguneetan bezero euskaldunak euskarazko zerbitzua jaso ahal izango duela bermatzea
Merkataritza kokaguneetan bezero euskaldunak euskarazko zerbitzua jaso ahal izango duela bermatzea: herritar guztien hizkuntz eskubideak bermatzen direla ziurtatzeko herriko denda eta tabernetan euskarazko zerbitzua jaso dezaten neurriak jarriko dira, tabernari eta dendari erdaldunei zuzendutako ikastaroak eskainiz, euskara ikas dezaten.
Proiektzio publikoa duten zerbitzuak kontratatzerakoan, elkarte eta enpresei diru-laguntzak ematerakoan, jarduera publikoetarako baimenak ematerakoan edo administrazioaren instalazioen erabileraren lagapena egiterakoan euskararen erabilera egokia bermatzea
Gune geografiko euskaldunenetako erdaldunak euskarara erakartzeko estrategiak diseinatu eta garatzea
Euskara herritarren lehen hitzkuntza gisa eta hizkuntza natural gisa sendotzeko lagungarri izango diren ekimenak garatzea (toki erakundeak)
Euskarazko produktuen katalogoa eta euskarazko kultur eskaintza ahalik eta gehien jakinaraztea, web gune bitartez edo beste bide batzuetatik
3. ARLO SOZIO-EKONOMIKOA
Hizkuntzen industrien arteko elkarlana sustatzea (Toki erakundeak)

Erakunde publikoetan euskara planak diseinatu eta garatzea
Enpresa pribatuetan euskara planak hedatzea, enpresa publikoen kasuan bezala lantokien tipologia bakoitzaren berezitasunak kontuan hartuz
Enpresa pribatuaren lankidetzaren areagotzea komunikazio kanpaina egokien bidez • Fasearen balorazioa eta komunikazioa
Enpresa txiki eta ertainetan planak garatzeko aukerak eskaini eta areagotzea
Enpresei zuzendutako arreta-gune bat sortzea, hizkuntza-politika arloko ekimenen informazioa hedatu eta ezagutarazteko, euskararen aldeko planak eta proiektuak enpresetan ezartzeko orduan izan daitezkeen kezkek eta beharrak bideratzeko eta aurrera begira sortu daitezkeen aukera eta behar berriak antzemateko
Euskara Planen inguruko ikastaro bereziak antolatzea, langileei eta enpresen arduradunei begira
Euskara Planen inguruko ikastaro bereziak antolatzea, langileei eta enpresen arduradunei begira
Enpresariaren elkarte eta langileen sindikatuarekin sinatutako akordioak eta akordio horien garapen eta jarraipenerako sortutako elkarguneak sendotzea eta bultzatzea
Enpresen euskara planetara bideratzen diren diru-laguntzen inguruko herriaginteen koordinazioa indartu eta hobetzea
Enpresen euskara planetara bideratzen diren diru-laguntzen inguruko herriaginteen koordinazioa indartu eta hobetzea
Akordio horiek sinatu zituzten erakunde ekonomiko, sozial eta finantzarien artean elkarlanerako Kontseilu Bateratu bat sortzea. Kontseilu horren egitekoa diru-laguntzen kudeaketaren jarraipena, ebaluaketa eta etengabeko berrikuntzarako proposamenak egitea izango litzate
Euskara planak zabaltzeko babesa eta laguntza ematen jarraitzea eta dirulaguntzen sistema etengabe hobetzea.
Enpresa jarduerak euskalduntzeko egiten diren ahaleginen ebaluazio sistematikoaren logika ezarri eta hedatzea
Orain arte garatu diren euskara planen emaitzen gaineko azterlana egitea, egoera ezagutu eta aurrera begirako proposamenak egiteko
Jendeari begirako establezimendu edo zerbitzu publikoak eskaintzen dituzten enpresek kontsumitzaile
eta erabiltzaileen hizkuntza eskubideak modu progresiboan bermatzen dituzten neurriak hartzea, indarrean dagoen araubidea betearaziz eta horretarako enpresen aldetik konpromisoa, partaidetza eta konplizitatea lortuz
Kontsumitzaile eta erabiltzaileen hizkuntza eskubideak bermatzeko neurriak hartzea
Kanpoko irudian, idatzizko zein ahozko komunikazioan eta adierazpen publikoetan euskararen presentzia bermatu eta sustatzea
Enpresen jardunean hizkuntza-irizpideak ezartzeko pausoak ematea
Kanpoko irudian, idatzizko zein ahozko komunikazioan eta adierazpen publikoetan euskararen presentzia bermatu eta sustatzea
Akordioak bilatzea prozesuan parte hartzen duten eragileekin
Arlo sozioekonomikoa eta hezkuntza sistema ongi uztartzea
Langileen etengabeko prestakuntzan hainbat modulu euskaraz ere egiteko aukera bermatuko da
Lan zerbitzuetan euskararen normalizazioa bultzatzea
Gaur egun enpresetan indarrean diren kalitate-parametroen arabera euskararen erabilera ere modu sistematizatuan aitortu eta ebaluatzen sorturiko BIKAIN ziurtagiria garatzen jarraitzea, sektore ezberdinetako enpresen hizkuntza kudeaketa kalitatearen irizpideen arabera hobetuz, kudeaketa horren ebaluaziorako erraztasunak emanez. Gainera, kalitatearen aitormen eta ebaluaziorako merkatuan erroturik dauden ziurtagiri estandarretan (EFQM, ISO eta abar) hizkuntza kudeaketaren irizpidea normaltasunez integartzeko urratsak egitea
Enpresa nahiz establezimenduetan euskararen presentzia, erabilera eta kudeaketa bultzatu eta egiaztatzea (Bikain edo Bai Euskarari ziurtagiria): gaur egun enpresetan indarrean diren kalitate-parametroen arabera euskararen erabilera ere modu sistematizatuan aitortu eta ebaluatzen sorturiko Bikain ziurtagiria garatzen jarraitzea.

Euskararen presentzia eta erabilera egiaztatzeko sistema eraginkor bateranzko pausoak ematea
Euskararen erabileraren ebaluazio eta aitortzaren sistema garatzeko baliabideak jartzea
Euskararen presentzia eta erabilera egiaztatzeko sistema hedatzea
Sustapen eta komunikazio ekintzak lantzea (kanpainak, esku-orriak, bisitak, hitzaldiak) hizkuntza kudeaketa egoki batek dakartzan onurak azpimarratzeko eta euskara kalitatearekin, lehiakortasunarekin eta ongi-izatearekin identifikatzeko
Euskara empresa munduan erabiltzeari prestigioa ematea
Hizkuntzen industria indartzeko Langune klusterraren garapena bermatzea
4. AISIA ETA KIROLA
Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak baliatzea, euskarak aisialdian izan dezakeen garapenari bultzada emateko
Komunikazioa bultzatzeko gizarte sare birtual euskaldunak sustatzea
Erabilera gero eta handiagoa duten gailu teknologiko berrietara egokitutako aisialdi aplikazioak sortzen laguntzea
Gazteei zuzendutako modako ekimen guztietan euskara lehenestea
Merkatuan agertzen diren berrikuntzak berehala lokalizatzea euskarara
5. PUBLIZITATEA
Euskarazko publizitatearen sorkuntza sustatzea, horretarako estrategia original, bereizgarri eta berritzaileak bultzatuz (Toki erakundeak)
Publizitate kanpainak kontratatzerakoan, euskarazko sorkuntza lehenestea edota saritzea
Euskarazko publizitatearen merkatua prestigiatzea iragarleen artean (Toki erakundeak)
Hedabideek iragarleei publizitatea euskaraz egiteko aukera ematea Ekintza: Euskara Zerbitzua hartu-emanetan dabil herriko hedabideekin, euskarari gero eta tarte handiagoa eskaini diezaioten eduki guztietan; baita publizitatean ere.
Hedabide publikoek iragarleei euskaraz publizitatea egin dezaten informazioa, erraztasunak eta pizgarriak ematea
Erakundeek euskarazko publizitatearen sortzaileekin batera elkarlanean jardutea (Toki erakundeak)
Enpresa-estrategia erakargarri eta eraginkorrek indarrean jartzea
Enpresa munduak alor honetan duen erantzukizun sozialaz kontzientziazatzea
6. HEDABIDEAK
Erakundeen artean euskarazko hedabideei zuzendutako laguntzen irizpideak adostu eta finkatzea (Toki erakundeak)
Herri-administrazioen publizitate instituzionalean hizkuntza irizpideak txertatzea, hizkuntzen berdintasunera bidean.
Erdal hedabideetan, publiko zein pribatuetan, euskarazko edukien presentzia areagotzea
7. SENTSIBILIZAZIOA ETA MOTIBAZIOA
Erakundeen hizkuntza erabilera eredugarri bat bultzatzea, elebitasunaren ikuspegitik eta euskararen aldeko jarreraren aldetik.
Euskara komunikatiboa sustatu eta zabaltzea, tokian tokiko euskalkiari lekua eginez
Agerpen publikoetan euskararen erabilerak duen garrantziaz ohartarazi eta sentsibilizatzea
Arlo sozioekonomikoa (Toki erakundeak)

Enpresekin eta enpresarien elkarteekin elkarriketak egitea, euskararen erabilera plana gauzatzeko jarraitu beharreko pausuak zein diren azaltzeko, nola parte hartu, laguntza teknikorako zein aukera dauden, etab
Enpresen elkarteekin eta sindikatuekin konpromisoak bilatzea euskararen erabilera plana
Herritarren eta merkataritza enpresen erabilera egitea, herritarren hizkuntza hautuari egokiarazteko, hizkuntza paisaia zaintzeko
Errotulazio finkoa eta noizbehinkakoa euskaraz ere jartzeko kanpainak martxan jarri, merkataritza elkarteekin bitartez
Aisia eta kirola (Toki erakundeak)
Aisialdi taldeekiko lankidetzak bultzatzea, euskararen erabileraren normalizazioan ikusten diren gabeziak identifikatu eta elkarrekin garatzeko
Aisialdirako zerbitzuak eta produktuak eskaintzen dituzten enpresei eta kolektiboek zuzendutako sentiberatze eta informazio kanpainak diseinatzea
Hedabideak eta publizitatea (Toki erakundeak)
Enpresa, merkataritza eta elkarteek zuzendutako sentsibilizazio ekintzak martxan jartzea publizitatean euskararen erabilera bultzatzeko
Publizitate enpresetan eragitea, ikusarazteko beren jardueran euskara barneratzeak izan dezakeen eragina
8. BARRUKO PROIEKZIOA
Euskararen irudi positiboa indartzea (Toki erakundeak)
Harreman sareak sendotu eta elikatzea
Euskararen ezagutza eta erabilerari lotutako balio erantsiak hedatzea
Hizkuntza paisaia euskalduntzea gune euskaldunenetan, hiriburuetan eta baita gune jendetsuetan ere (Toki erakundeak)
Elebitasun pasiboa areagotzea eta prestigioztatzea (Toki erakundeak)
Elebidun pasiboen kopurua handitzea eta haien arreta erakartzea, euskarazko kultur ekoizpenaren bidez, komunikagarritasuna bermatuz

OHARRAK

1. Eranskinetan mapak.
2. Kontuan hartu beharra dago behaketak beti momentuari loturik daudela, eta, nahiz eta momentuan euskarazko elkarriketarik ez entzun, beste edozein asteburutan euskara entzuteko aukera dagoela.
3. Hendaia euskararen gaitasunaren datu zehatzik ez da topatu, eta beraz, Lapurdiko kostaldeko euskara gaitasuna erabili da kalkulua egiteko (Euskararen Erakunde Publikoa, 2011).
4. ELE galdetegia betetzeko jarraibideetan honela kalkulatu da euskaldun kopurua, eta kasu honetan ere horrela egitea erabaki da.
5. Gehienetan euskara, gaztelania eta frantsesa entzun dira, baina baita beste hizkuntza batzuk ere. Horregatik, frantsesa beste hizkuntzekin batera kokatu da aparteko talde batean.
6. Eranskinetan errotulu eta iragarkien adibideak.

BIBLIOGRAFIA

- Azkue, G. (2016). "Estudio de tráfico en Lintzirin"- *Oiartzungo Udala*. 1-45.
- Campbell, L. (2011). "La investigación histórica de las lenguas aisladas, o ¿es raro el vasco?". *Koldo Mitxelena Katedraren Biltzarra*. 23-40.
- "Euskara Sustatzeko Ekintza Plana" Euskararen Aholku Batzordea Kultura saila 2012ko iraila.
- Eusko Jaurlaritz. (2002) *V. inkesta soziolinguistikoa*. Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia. Vitoria-Gasteiz.
- Gaindegia, (2015). "Euskal Herriari begira: Oiartzun". *Udalbiltza*. 1-13.
- Hiritik at & Aztiker. (2016) "Oiartzungo merkataritza suspertzeko plan berezia". *Oiartzungo Udala*.
- Hornsby, M. (2015). "The 'new' and 'traditional' speaker dichotomy: bridging the gap". *International Journal of the Sociology of Language*. 213. 107-125.
- Lakawa, R. (2015). "The relationship between Language and Architecture: A Case Study of Betawi Cultural Village at Setu Babakana, South Jakarta, Indonesia". *International Journal of Humanities and Social Science*. 8:5. 84-101.
- Manterola, I. & Berasategi, N. (2011),. *Hizkuntza gutxituen erronkak [Retos de lenguas minorizadas]*. Bilbo: UEU. ISBN: 978-84-8438-376-5.
- Mufwene, S. (2002). "Colonisation, Globalisation, and the Future of Languages in the Twenty-first Century". *International Journal on multi-cultural Societies (IJMS)*. 4:2. 162-193.
- Soziolinguistika Klusterra (2012). "Oiartzungo hizkuntza-erabileraren kale neurketa". 1-43.
- Soziolinguistika Klusterra (2014). "Datu Soziolinguistikoen bilduma: Oiartzun 1986-2011). 1-57.
- Soziolinguistika Klusterra (2017). "Oiartzun, hizkuntza-erabileraren kale neurketa 2016". 1-32.
- Zendoia, J. M. (2000). "Hizkuntza gutxituak eta ekonomia: euskararen kasua". UPV/EHUko doktore tesia. <http://www.ehu.eus/jm.zendoia/Ikerketa/HIZKUNTZA_GUTXITUAK_ETA_EKONOMIA.pdf> (2016-05-05)

ERANSKINAK

1 ERANSKINA. Jatorrien taula

DATA:

ORDUA:

TOKIA:

	Udalerria
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	
16.	
17.	
18.	
19.	
20.	
21.	
22.	
23.	
24.	
25.	
26.	
27.	
28.	
29.	
30.	
31.	
32.	
33.	
34.	
35.	
36.	
37.	
38.	
39.	
40.	
41.	
42.	
43.	
44.	
45.	
46.	
47.	
48.	
49.	
50.	

2 ERANSKINA. Hizkuntza-erabileraren taula

Data:

Lekua:

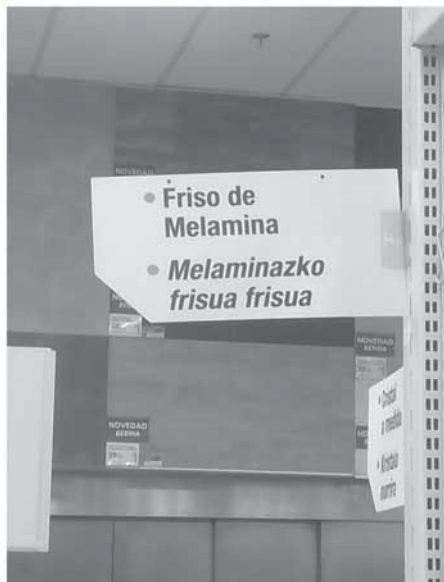
Ordua:

	2-14		15-24		25-64		64+		Langileak		Haurra hizketan
1.											
2.											
3.											
4.											
5.											
6.											
7.											
8.											
9.											
10.											
11.											
12.											
13.											
14.											
15.											
16.											
17.											
18.											
19.											
20.											
21.											
22.											
23.											
24.											
25.											
26.											
27.											
28.											
29.											
30.											
31.											
32.											
33.											
34.											
35.											
36.											
37.											
38.											
39.											
40.											
41.											
42.											
43.											
44.											
45.											
46.											
47.											
48.											
49.											
50.											

3. ERANKSINAK. LINTZIRINGO MAPAK

4.ERANSKINAK. ERROTULUAK

BRICO DEPÔT JANTZI ZORRI
LORATE

DESCARGAS CANTIDADES LIMITADAS

CÉSPEDES

ESKANTZAK BEREZIA KLIMATIZAZIOA MAIATZAREN 12a arte

Deskubritu berriak heretan: bricodepot.es

99,95

Leer, tomar el sol, dormir una siesta...
Elige tu momento, elige tu tumbona

69,95

125

65

79

89

40 Jardines y terrazas

JARDINES Y TERRAZAS
que invitan a salir

LEROY MERLIN
de jardín a jardín

ESKANTZAK ONENAK APROBETXA
itzazu maiatzaren 29ra arte
Aprovecha las MEJORES OFERTAS
hasta el 29 de mayo

100.000 produktu berriak heretan eta online. www.berriak.es
Puntu gutxiago berritu en heretan heretan www.berriak.es

CONSERVAS, PLATOS PREPARADOS Y BÁSICOS
ACEITES, SALSAS Y BÁSICOS

PASTA DE LEGUMINOS 200g **3,20€**

ACEITE DE CAÑA 400ml **9,45€**

ACEITE DE OLIVA 400ml **3,85€**

ACEITE DE OLIVA 400ml **4,25€**

ACEITE DE OLIVA 400ml **1,49€**

PAQUETE DE PASTA 400g **1,89€**

PAQUETE DE PASTA 400g **1,15€**

PAQUETE DE PASTA 400g **1,20€**

PAQUETE DE PASTA 400g **2,70€**